

Amlinelliad o'r cymhwyster TGAU Dylunio a Thechnoleg

Gwnaed i Gymru.
Yn barod i'r byd.

Cyflwyniad

Yn y ddogfen hon mae trosolwg ar lefel uchel o'r cymhwyster CBAC TGAU Dylunio a Thechnoleg sydd ar gael i'w addysgu am y tro cyntaf o fis Medi 2026.

Mae'n seiliedig ar Feini Prawf Cymeradwyo Cymwysterau Cymru ([meini-prawf-cymeradwyo-tgau-dylunio-a-thechnoleg.pdf](#)). **Rhaid** i'n cymhwyster ni fodloni'r gofynion hyn.

Bydd yr amlinelliad hwn o'r cymhwyster yn gweithio fel canllaw ar gyfer datblygu'r Fanyleb a'r Deunyddiau Asesu Enghreifftiol (DAE).

Trosolwg o'r Cymhwyster

Mae'r cymhwyster TGAU Dylunio a Thechnoleg yn cael ei lunio ar sail ystyriaethau pwnc-benodol Llywodraeth Cymru ar gyfer Gwyddoniaeth a Thechnoleg¹.

Bydd y cymhwyster:

- drwy'r broses ddylunio a datblygu, yn caniatáu i ddysgwyr archwilio ac ymateb i gyd-destunau amrywiol ac adfyfrio ar eu gwaith eu hunain. Ar yr un pryd, byddant hefyd yn ymwneud â phrofiadau sy'n gyfoethog ac yn ddilys.

Mae'r datganiadau canlynol ar gyfer y cymhwyster TGAU Dylunio a Thechnoleg yn seiliedig ar y datganiadau o'r hyn sy'n bwysig gan Lywodraeth Cymru ar gyfer Gwyddoniaeth a Thechnoleg²:

- mae bod yn chwilfrydig a chwilio am atebion yn hanfodol i ddeall a rhagfynegi ffenomenau
- mae meddylfryd dylunio a pheirianeg yn cynnig ffyrdd technegol a chreadigol i ddiwallu anghenion a dymuniadau cymdeithas
- mae'r byd o'n cwmpas yn llawn pethau byw sy'n dibynnu ar ei gilydd i oroesi
- mae mater, a'r ffordd y mae'n ymddwyn, yn diffinio ein bydysawd ac yn ffurfio ein bywydau
- mae grymoedd ac egni yn gosod sail i ddeall ein bydysawd
- mae cyfrifiaduraeth yn gosod sail i'n byd digidol.

Bydd y cymhwyster TGAU Dylunio a Thechnoleg yn cefnogi'r Cwricwlwm i Gymru drwy gefnogi'r egwyddorion cynnydd³:

- effeithiolrwydd cynyddol fel dysgwr drwy ddatblygu eu defnydd o sgiliau
- ehangder a dyfnder gwybodaeth cynyddol drwy archwilio a phrofi syniadau a chysyniadau cynyddol gymhleth
- dyfnhau'r ddealltwriaeth o'r syniadau a'r disgyblaethau a phrofiad
- datblygu gallu dysgwyr i ymchwilio, archwilio, datrys problemau a dylunio yn yr amgylcheddau ffisegol a digidol
- caniatáu i ddysgwyr wneud cysylltiadau a throsglwyddo eu dysgu i gyd-destunau newydd

¹ [Gwyddoniaeth a Thechnoleg: Cyflwyniad – Hwb \(gov.wales\)](#)

² [Gwyddoniaeth a Thechnoleg: Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig - Hwb \(llyw.cymru\)](#)

³ [Gwyddoniaeth a Thechnoleg: Egwyddorion cynnydd - Hwb \(llyw.cymru\)](#)

Strwythur y Cymhwyster

Uned 1: Dylunio a Thechnoleg yn yr 21^{ain} Ganrif

Arholiad digidol
30% o'r cymhwyster
Wedi'i farcio gan CBAC

Uned 2: Project Dylunio

Asesiad di-arholiad
70% o'r cymhwyster
Wedi'i osod gan CBAC, ei marcio gan y ganolfan a'i chymedroli gan CBAC

Dyma'r canrannau ar gyfer y pedwar amcan asesu:

AA1	Cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth o'r egwyddorion, y deunyddiau, yr adnoddau a'r technegau a ddefnyddir mewn dylunio a thechnoleg	15%
AA2	Cymhwyso gwybodaeth a dealltwriaeth o'r egwyddorion, y deunyddiau, yr adnoddau a'r technegau a ddefnyddir mewn dylunio a thechnoleg	30%
AA3	Datblygu dyluniadau a chynhyrchion diriaethol	35%
AA4	Dadansoddi a gwerthuso cynhyrchion ac atebion mewn ystod o gyd-destunau dylunio a thechnoleg	20%

Rhaid i ddysgwyr ddewis **un** o'r llwybrau canlynol:

- dylunio peiranyddol
- ffasiwn a thecstilau
- dylunio cynnyrch

Rhaid i ddysgwyr ddewis yr un llwybr â'r hyn a ddewiswyd ar gyfer y ddwy uned. Cymhwyster llinol fydd hwn. Gellid cwblhau Uned 2 ar unrhyw bryd ar ôl cyflwyno'r briffiau cyd-destun dylunio perthnasol i CBAC ym mlwyddyn olaf y cwrs. Fodd bynnag, dylai canolfannau sicrhau mai dim ond pan fydd dysgwyr wedi ymgymryd â'r addysgu a'r dysgu angenrheidiol ac wedi datblygu'r sgiliau a'r wybodaeth ofynnol y caiff asesiad ei gwblhau. Byddai Uned 1 yn cael ei chwblhau yn ystod blwyddyn olaf y cwrs.

Bydd 120 - 140 o Orlau Dysgu dan Arweiniad yn y cymhwyster.

Gwybodaeth am Unedau

Uned 1 – Dylunio a Thechnoleg yn yr 21^{ain} Ganrif

Pwrpas yr uned hon yw:

- caniatáu i ddysgwyr archwilio amrywiaeth o wybodaeth, sgiliau a dealltwriaeth mewn perthynas â Dylunio a Thechnoleg
- datblygu dealltwriaeth dysgwyr o'r ffordd y caiff amrywiaeth o gynhyrchion, gan gynnwys rhai modern a rhai hanesyddol, eu dylunio, eu datblygu, eu cynhyrchu a'u defnyddio
- cynnig cyfleoedd i ddysgwyr ddadansoddi a gwerthuso'r cysylltiadau rhwng egwyddorion dylunio da, datrysiadau presennol a gwybodaeth dechnolegol.

Bydd yr uned hon yn canolbwyntio ar:

- datblygu gwerthfawrogiad o bwysigrwydd creadigrwydd ac arloesi i arfer dylunio da
- dadansoddi cynhyrchion presennol sy'n ymateb i anghenion, dymuniadau a gwerthoedd y defnyddwyr
- datblygu dealltwriaeth dysgwyr o ffactorau sy'n effeithio ac yn dylanwadu ar ddylunio, gan gynnwys ffactorau hanesyddol, cymdeithasol / diwylliannol, amgylcheddol ac economaidd.

Bydd yr uned yn cael ei hasesu drwy arholiad digidol yn ystod ail flwyddyn y cwrs. Bydd yn cael ei osod gan CBAC a bydd ar gael o gyfres haf 2028 ymlaen. Bydd cymysgedd o fathau o gwestiynau a fydd yn targedu AA1 ac AA2 yn gyfartal. Bydd y cynnwys a'r asesiad yn benodol i'r llwybr. Mae'n debygol y bydd yr arholiad yn 1 awr 30 munud o hyd, ond bydd angen ystyried hyn ymhellach oherwydd y fformat digidol newydd, sy'n berthnasol i hydrinedd o ran y dysgwyr a'r canolfannau. Caiff cwestiynau eu gosod mewn cyd-destun dadansoddi cynnyrch a, lle y bo'n briodol, byddant yn cyfeirio at ddylunwyr, cynhyrchion ac ymarferwyr o Gymru, yn ogystal ag ymarferwyr o'r DU ac o bedwar ban byd.

Uned 2 – Project Dylunio

Pwrpas yr uned hon yw:

- cynnig y cyfle i ddysgwyr nodi a datrys problemau 'bywyd go iawn' drwy ddylunio a chreu cynhyrchion neu systemau sy'n ymateb i anghenion, dymuniadau a gwerthoedd y marchnadoedd targed
- cynnig y cyfle i ddysgwyr gymhwyso'r broses ddylunio iteraidd wrth ddatblygu datrysiadau, gan gynnwys dadansoddi, gwerthuso a mireinio syniadau wrth iddynt ddatblygu
- datblygu gallu dysgwyr i weithgynhyrchu prototeipiau o ansawdd uchel sy'n gweithredu'n llawn, yn addas at y diben ac yn ymateb i anghenion, dymuniadau a gwerthoedd y defnyddwyr.

Bydd yr uned hon yn canolbwyntio ar:

- nodi amrywiaeth o gyfleoedd dylunio posibl
- cynhyrchu briff(iau) dylunio clir a manylebau manwl sy'n caniatáu i syniadau dylunio gael eu cynhyrchu, eu profi, eu datblygu a'u mireinio yn gynigion o safon
- cymhwyso'r broses ddylunio iteraidd er mwyn darparu datrysiadau creadigol ac arloesol
- cynhyrchu prototeipiau terfynol o safon sy'n datrys problemau a nodwyd, gan ddefnyddio offer, cyfarpar a phrosesau priodol yn ddiogel ac yn effeithiol
- dadansoddi a gwerthuso datrysiadau dylunio gan ystyried anghenion, dymuniadau a gwerthoedd y defnyddwyr terfynol

Bydd yr uned ar ffurf asesiad di-arholiad. Bydd yr uned yn cael ei hasesu'n fewnol a'i chymedroli'n allanol. Byddwn yn rhannu manylion pellach â'r canolfannau maes o law o ran cyflwyno'r gwaith a'r cymedroli.

Bydd cymysgedd y tasgau ar gyfer yr uned hon yn targedu AA2, AA3 ac AA4. Bydd y pwysoli uwch am AA3, wedi'i ddilyn gan AA4, ac yna AA2. Bydd CBAC yn gosod y briffiau cyddestun dylunio ac yn eu rhyddhau i ganolfannau ar 1 Ebrill bob blwyddyn i'w cyflwyno'n yn ystod blwyddyn olaf y cwrs.